

Omakustannushintainen mankalatoimintamalli

lisää kilpailua sähköntuotannossa

Mankalatoimintamalli lisää kilpailua sähkömarkkinoilla

Omakustannushintainen mankalatoimintamalli tuo mittakaava- ja tehokkuusetuja

Toimijat yhdistivät voimavaransa ja kehittivät mankalatoimintamallin turvaamaan sähkönsaannin, kun pääomista oli pulaa sotien jälkeen. Pitkään käytössä ollut toimintamalli on mahdollistanut mittavat energiahankkeet ja alhaiset tuotantokustannukset. Ilman sitä energiahankkeissa ja sähkömarkkinoilla olisi nykyistä vähemmän toimijoita, ja energiaomavaraisuus olisi nykyistä alhaisempi. Toimintamallia tarvitaan jatkossakin varmistamaan voimalaitoshankkeiden toteuttaminen.

Energia-alalla käytössä olevassa omakustannushintaan perustuvassa mankalatoimintamallissa yritys myy tuottamansa sähkön ja lämmön osakkailleen omakustannushintaan. Osakkaat ovat sitoutuneet maksamaan yrityksen kustannukset omistussuosuksiansa suhteessa. Toimintamalli on kirjattu yritysten yhtiöjärjestykseen.

Mankalayrityksen tavoitteena ei ole tuottaa voittoa eikä jakaa osinkoa. Omistajat saavat hyödyn käyttämällä tuotteen (sähkö, lämpö) tai myymällä sen edelleen.

Mankalatoimintamallin tavoitteena on yhdistää voimavarat ja jakaa riskit, jotta voidaan toteuttaa tuotantokustannuksiltaan kilpailukykyisiä suuria voimalaitoshankkeita. Mankalatoimintamalli on yhteisomistusta.

Mankalatoimintamalli mahdollistaa merkittävät investoinnit

Energia-ala on Suomen pääomaintensiivisin toimiala. Voimalaitoksiin sitoutuu suuri määrä pääomaa vuosikymmeniksi. Yhden voimalaitoksen investointi voi olla satoja miljoonia, jopa miljardeja euroja. Harva suomalainen yritys kykenee yksin rahoittamaan ja toteuttamaan näin merkittäviä energiahankkeita.

Mankalatoimintamalli tuo mittakaava- ja tehokkuusetuja uutta tuotantokapasiteettia rakennettaessa. Jos osakkaalla olisi omistusoosuuttaan vastaavan kokoinen oma voimalaitos, voimalaitoksen tuotantokustannus olisi pienen kokonsa takia korkeampi kuin yhteisesti omistetussa voimalaitoksessa.

Omakustannushintainen mankalatoimintamalli:

- yhdistää osaamisen ja taloudelliset resurssit
- jakaa riskit toimijoiden kesken
- mahdollistaa sen, että hankkeisiin osallistuu suoraan ja välillisesti suuri joukko erikokoisia toimijoita
- tuo sähkömarkkinoille enemmän toimijoita ja kilpailua
- vahvistaa rahoittajien ja toimittajien luottamusta hankkeiden toteuttamisessa ja tuotannon ylläpitämisessä

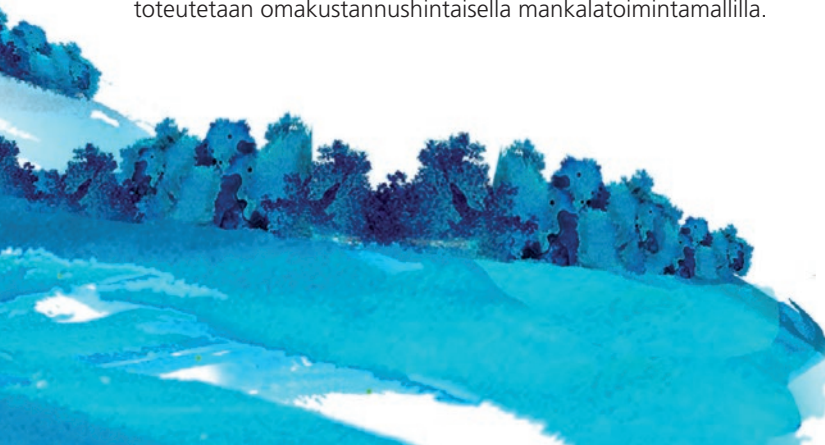
Yli 40 prosenttia sähköstä tuotetaan Suomessa omakustannushintaan

Vuonna 2012 yli 40 prosenttia sähköstä tuotettiin Suomessa omakustannushintaan. Omakustannushintaisen tuotannon osuus vaihtelee eri tuotantomuodoissa.

Mankalatuotannon osuus oli vuonna 2012:

Tuulivoima	57 %
Ydinvoima	66 %
Vesivoima	51 %
Erillistuotanto	51 %
Lämpövoima	22 %
Hiilidioksidivapaa tuotanto	53 %
Uusiutuva energia	42 %

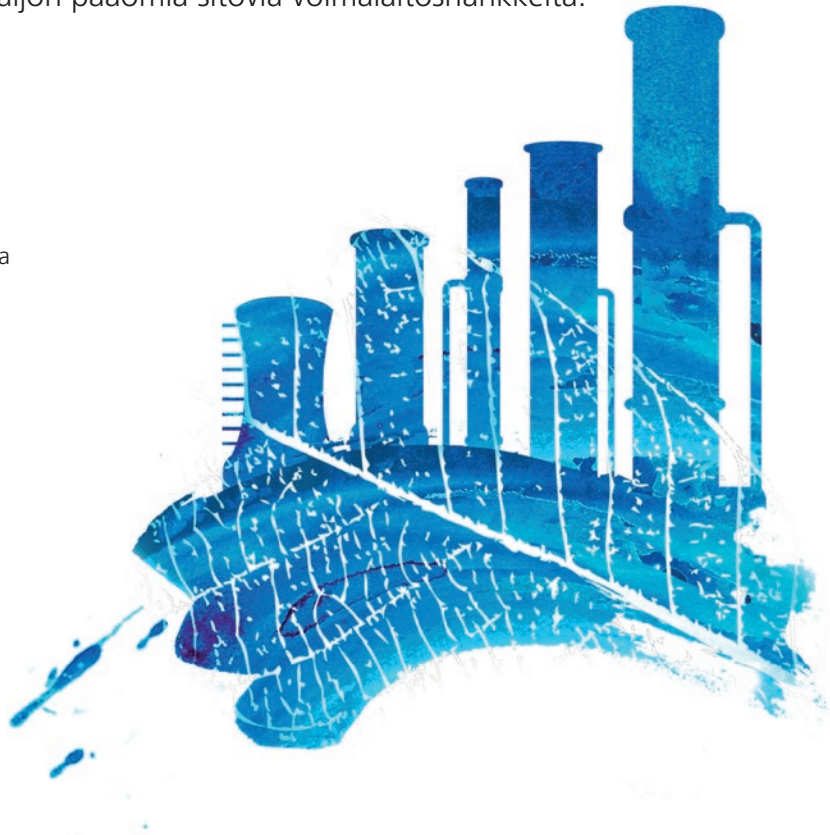
Mankalayrietykset ovat rakentaneet merkittävän osan Suomen vähäpäästöisestä ja uusiutuvan energian tuotantokapasiteetista. Lisäksi suuri osa myös suunnitellusta tuuli- ja biovoimakapasiteetista toteutetaan omakustannushintaisella mankalatoimintamallilla.

Mankalatoimintamalli on vakiintunutta oikeuskäytäntöä

Omakustannushintaisella ja osakeyhtiömuotoisella mankalatoimintamallilla on pitkät perinteet Suomessa. Se kehitettiin sotien jälkeen, jolloin Suomeen piti saada nopeasti lisää sähköä eivätkä yritykset pystyneet yksin toteuttamaan paljon pääomia sitovia voimalaitoshankkeita.

Korkein hallinto-oikeus (KHO) on vahvistanut omakustannushintaan perustuvan mankalatoimintamallin ratkaisussaan. Myöhemmin lainsäätäjät on useaan kertaan vahvistanut tukensa tälle toimintamallille. Toimintamalli onkin osa vakiintunutta oikeuskäytäntöä. Se myös istuu hyvin nykyaikaan, jolloin yhteisömuotoisuudesta edistetään muun muassa osana resurssitehokkuuden parantamista.

KHO (1963-I-5): "kun yhtiö (Oy Mankala Ab) yhtiöjärjestyksen mukaan oli velvollinen luovuttamaan tuottamansa sähköenergian osakkailleen näiden osuuksien mukaisessa suhteessa ja nämä velvolliset samassa suhteessa vastaamaan yhtiön voimalaitoksen kustannuksista, ei yhtiö ollut saanut osingonluontoista eikä muutakaan veronalaista tuloa sen johdosta, että yhtiön osakkailtaan perimä sähkön hinta ehkä oli ollut käypää hintaa alempi".

Mm. KHO 1968 II 521, lain 1998/470 perustelu, VerMenL 31 §:n perustelu, kilpailuviraston lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle 4.6.2010 ja KHO 2010:26.

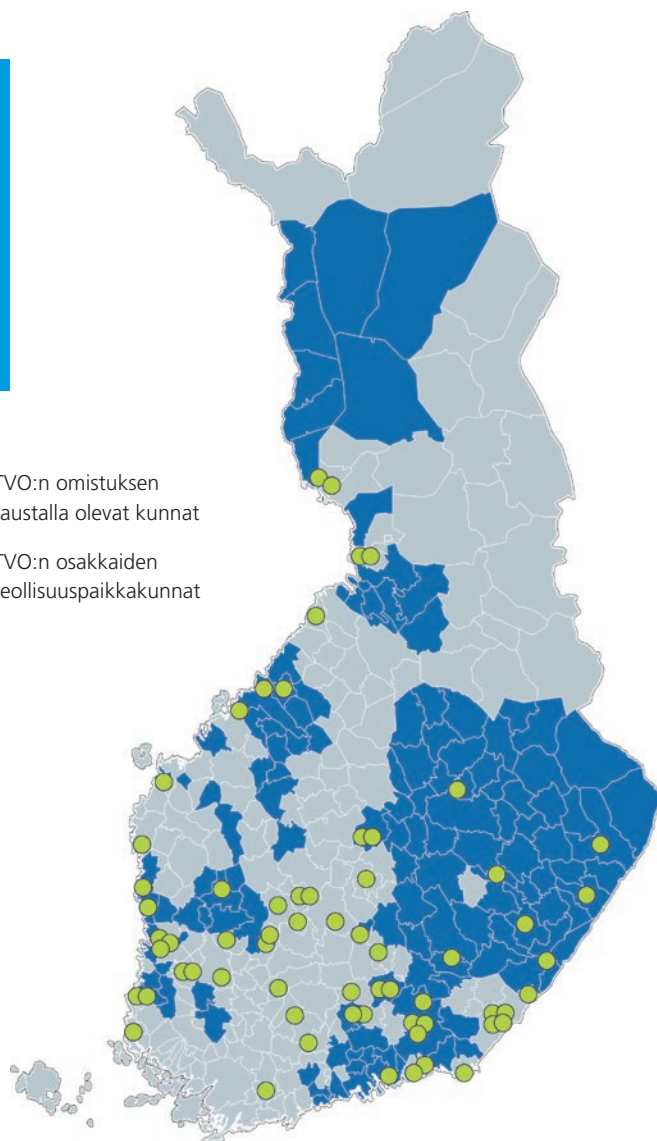

Kysymys ei ole veronkierrosta eikä peitelystä osingonjaosta

Omakustannushintaisessa mankalatoimintamallissa osakkaat maksavat veron oman toimintansa voitosta, kun ne myyvät tuotteensa tai omakustannushintaan saamansa sähkön edelleen markkinoille. Hyväksyessään toimintamallin KHO totesi, että osakasyhtiö ei ole saanut osinkoa tai muuta verotettavaa tuloa, vaikka osakas sai sähkön käyttöönsä omakustannushintaan.

Omakustannushintaisesta mankalatoimintamallista hyötyy koko Suomi

- TVO:n omistuksen taustalla olevat kunnat
- TVO:n osakkaiden teollisuuspaikkakunnat

KYMPPIVOIMA

